

GEWONE ZITTING 2023-2024

25 APRIL 2024

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**ertoe strekkende van Housing First het
belangrijkste instrument ter bestrijding van
dakloosheid te maken in het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest**

VERSLAG

uitgebracht namens de commissie
voor de Huisvesting

door mevrouw Latifa AÏT BALAA (FR)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen:

Vaste leden: Mevr. Latifa Aït Baala, de heren Vincent De Wolf, Bertin Mampaka Mankamba, mevr. Laurence Willemse, Mevr. Françoise De Smedt, de heren Petya Obolensky, Arnaud Verstraete, Mathias Vanden Borre., mevr. Carla Dejonghe.

Plaatsvervangers: De heren Jamal Ikazban, Emmanuel De Bock.

Andere leden: Mevr. Isabelle Emmery, mevr. Véronique Jamouille, de heer Ahmed Mouhssin, mevr. Viviane Teitelbaum.

Zie:

Stuk van het Parlement:

A-788/1 – 2023/2024: Voorstel van resolutie

SESSION ORDINAIRE 2023-2024

25 AVRIL 2024

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

PROPOSITION DE RÉOLUTION

**visant à faire du Housing First l'outil principal de
la lutte contre le sans-abrisme en Région de
Bruxelles-Capitale**

RAPPORT

fait au nom de la commission
du Logement

par Mme Latifa AÏT BALAA (FR)

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs: Mme Latifa Aït Baala, MM. Vincent De Wolf, Bertin Mampaka Mankamba, Mmes Laurence Willemse, Françoise De Smedt, M. Petya Obolensky, Arnaud Verstraete, Mathias Vanden Borre, Mme Carla Dejonghe.

Membres suppléants : MM. Jamal Ikazban, Emmanuel De Bock.

Autres membres : Mmes Isabelle Emmery, Véronique Jamouille, M. Ahmed Mouhssin, Mme Viviane Teitelbaum.

Voir:

Document du Parlement:

A-788/1 – 2023/2024: Proposition de résolution

I. Inleidende uiteenzetting van mevr. Viviane Teitelbaum, eerste medeauteur van het voorstel van resolutie

Mevrouw Viviane Teitelbaum herinnert ons eraan dat ons geweest te kampen heeft met een percentage armoede en sociale uitsluiting dat de 40 % benadert en een werkloosheidspercentage dat het hoogste van het land is.

De laatste telling in 2022 schatte het aantal daklozen in Brussel op 6.317.

Housing First is een innovatieve en structurele aanpak die huisvesting beschouwt als de eerste stap om uit dakloosheid te geraken. Het is ook gebaseerd op sociale steun, geestelijke gezondheidsproblemen en het zoeken naar een nieuwe baan. Deze programma's worden vervolgens geëvalueerd om hun effectiviteit te meten.

Dit systeem is met succes toegepast in veel landen, bijvoorbeeld in Scandinavië. Sommige programma's zijn gericht op een bepaald publiek (jongeren, vrouwen, mensen die uit de prostitutie trachten te geraken enz.)

In Brussel werd dit programma in 2013 opgezet door voormalig minister Fremault, maar er hebben slechts 288 mensen van kunnen genieten, wat duidelijk onvoldoende is gezien de situatie.

De spreker citeert verder de streepjes van het verzoekend gedeelte van haar voorstel van resolutie.

II. Algemene bespreking

Mevrouw Isabelle Emmery bevestigt dat het Housing first-model zich snel ontwikkelt, met zeven geaccrediteerde spelers en stijgende budgetten.

Sommige eisen in het voorstel van resolutie komen echter niet overeen met de behoeften van de daklozensector. Ten eerste bestaan er al mechanismen voor daklozen op het gebied van sociale huisvesting. Ten tweede wordt er verwezen naar een besluit dat in tweede lezing is goedgekeurd door de regering en dat voorziet in de invoering van quota (prioritaire woningtoewijzingsovereenkomsten met bepaalde verenigingen). Een quotum zal worden voorbehouden voor daklozen, op voorwaarde dat er ondersteuning wordt geboden om hen te helpen bij hun re-integratie in de maatschappij.

Wat de toevoeging van een prioriteitscriterium voor de toewijzing van sociale woningen betreft, zijn de sociale huisvestingsmaatschappijen van mening dat dit geen garantie biedt voor het integratievermogen van de begunstigen op lange termijn.

Ten slotte is het OVM-woningbestand niet uitbreidbaar. Uitzonderingen moeten dus worden beperkt zodat mensen op de wachtlijst ooit in deze speciale wooneenheden kunnen gaan wonen.

I. Exposé introductif de Mme Viviane Teitelbaum, première co-auteure de la proposition de résolution

Mme Viviane Teitelbaum rappelle les constats qui concernent notre Région avec un taux de pauvreté et d'exclusion sociale qui avoisine les 40% et un taux de chômage qui est le plus élevé du pays.

Le dernier dénombrement de 2022 comptabilisait 6.317 personnes qui vivent dans la rue à Bruxelles.

Le housing first est une approche novatrice et structurelle qui place le logement comme première étape de sortie du sans-abrisme. Il repose également sur un accompagnement social, sur les questions de santé mentale et dans la recherche d'un nouvel emploi. Ces programmes sont ensuite évalués pour mesurer leur efficacité.

Ce système a été adopté avec succès dans de nombreux pays, notamment en Scandinavie. Certains programmes ciblent un public particulier (jeunes, femmes, personnes qui tentent de sortir de la prostitution, etc.)

À Bruxelles, ce programme a été mis en place par la ministre Céline Fremault en 2013 mais seules 288 personnes ont bénéficié de ce programme, ce qui est évidemment insuffisant compte tenu de la situation.

La députée cite ensuite les tirets du dispositif de sa proposition de résolution.

II. Discussion générale

Mme Isabelle Emmery confirme que le modèle du housing first est en plein développement avec sept acteurs agréés et des budgets qui augmentent.

Néanmoins, certaines demandes formulées dans la proposition de résolution ne correspondent pas aux besoins du secteur du sans-abrisme. Tout d'abord, des mécanismes existent déjà pour les personnes sans-abri en matière de logements sociaux. Elle évoque ensuite un arrêté approuvé en deuxième lecture par le gouvernement qui prévoira la mise en place de quotas (conventions d'attribution prioritaire de logements avec certaines associations). Un quota sera réservé pour les personnes sans abri sous réserve d'un accompagnement prévu pour permettre une réinsertion sociale.

Pour ce qui est de l'ajout d'un critère de priorité pour l'attribution d'un logement social, les sociétés de logements sociaux estiment que cela ne garantit pas la capacité d'intégration à long terme des bénéficiaires.

Enfin, le parc immobilier des SISF n'est pas extensible. Il faut donc limiter les dérogations pour permettre aux personnes qui sont sur liste d'attente d'un jour intégrer ces logements spéciaux.

De heer Arnaud Verstraete herinnert zich de lange discussies tijdens de vorige zittingsperiode over de kwestie van Housing first versus noodhulp. Er zijn tijdens de huidige zittingsperiode veranderingen geweest, en hoewel het waar is dat de zaken nog altijd trager gaan dan gehoopt, wordt er toch vooruitgang geboekt.

Vervolgens verwijst hij naar de aanbevelingen van de overlegcommissie over dakloosheid, in het bijzonder de oproep tot het gebruik van flexibele woonvormen om zoveel mogelijk mensen te huisvesten.

Over het laatste punt, de toewijzing van een bepaald aantal sociale woningen aan daklozen, heeft hij zijn twijfels, maar hij blijft openstaan voor de vraag.

Hoewel hij het eens is met de geest van het voorstel van resolutie, zal hij het niet steunen.

Mevrouw Françoise De Smedt wijst erop dat de kern van het probleem om dit mogelijk te maken het gebrek aan huisvesting is. Er is ook een tekort aan sociale woningen en we bevinden ons in een situatie waarin personen in de meest preciaire situaties met elkaar concurreren.

Mevrouw Laurence Willemse herhaalde de argumenten van haar collega's over het budget en de quota. Aangezien de regering al aanzienlijk had geïnvesteerd in soortgelijke instrumenten, zal ze de ontwerpresolutie niet steunen.

De heer Ahmed Mouhssin vindt dat drugsverslaving niet vanuit een criminele maar vanuit een medische invalshoek moet worden benaderd. De heer David Leisterh stigmatiseert drugsverslaafden echter door te zeggen dat ze bloed aan hun handen hebben en beweert dat hij gebruiksruidtes met een laag risico wil sluiten. De tekst die we vandaag bespreken strookt niet met een dergelijke aanpak.

Mevrouw Carla Dejonghe is het eens met mevrouw Viviane Teitelbaum. Ook zij is van mening dat het uitbreiden van het aantal afwijkingen een probleem kan vormen. Door te proberen het ene probleem op te lossen, lopen we het risico een ander probleem erger te maken.

De heer Pepijn Kennis vindt het vreemd dat mensen zeggen voorstander van een tekst te zijn en er vervolgens tegen stemmen. De regering heeft het afgelopen jaar net een aantal initiatieven genomen. Dit voorstel van resolutie laat zien dat sociaal beleid moet worden afgestemd op het huisvestingsbeleid.

Mevrouw Viviane Teitelbaum is van mening dat de quota voor daklozen pas in 2027 van kracht worden. Ondersteuning is inherent aan het Housing first-principe. Toegang tot huisvesting gaat gepaard met individuele ondersteuning.

Wat de wachtlijsten betreft, is er niets urgenter dan mensen die op straat leven. In 20 jaar tijd is het aantal daklozen geëxplodeerd. Wat hebben we nog meer nodig om mensen ervan te overtuigen dat we structurele oplossingen nodig hebben? Housing first-mechanismen zijn goed voor

M. Arnaud Verstraete rappelle les longues discussions de la législature précédente sur la question du housing first versus l'aide urgente. Il y a eu du changement avec cette législature et s'il est vrai que les choses vont toujours moins vite qu'espéré, l'évolution est quand même en cours.

Il se réfère ensuite aux recommandations de la commission délibérative sur le sans-abrisme avec notamment la demande d'une utilisation de formes flexibles d'habitations pour loger le nombre maximum de personnes.

Concernant le dernier point sur l'attribution d'un certain nombre de logements sociaux aux sans-abris, il exprime ses doutes mais s'il reste ouvert à la question.

En conclusion, s'il rejoint l'esprit de la proposition de résolution, il ne la soutiendra pas.

Mme Françoise De Smedt rappelle que le nœud du problème est le manque de logements pour y arriver. Il manque également des logements sociaux et l'on se retrouve dans une situation où l'on met les personnes les plus précaires en concurrence entre elles.

M. Laurence Willemse réitère les arguments de ses collègues sur les questions de budget et de quotas. Le gouvernement ayant déjà investi considérablement dans des outils similaires, elle ne soutiendra dès lors pas la proposition de résolution.

M. Ahmed Mouhssin précise que l'addiction à la drogue ne doit pas être appréhendée sous un angle criminel mais sous un angle médical. Or, M. David Leisterh stigmatise les toxicomanes en affirmant qu'ils ont du sang sur les mains et affirme vouloir fermer les salles de consommation à moindre risque. Le texte en discussion aujourd'hui n'est pas cohérent avec une telle approche.

Mme Carla Dejonghe partage les constats de Mme Viviane Teitelbaum. Elle considère également qu'étendre les dérogations pourrait poser problème. En voulant régler un problème, nous risquons d'en aggraver un autre.

M. Pepijn Kennis trouve étrange que l'on affirme être favorable à un texte pour ensuite voter contre celui-ci. Le gouvernement a en effet pris quelques initiatives depuis un an. Cette proposition de résolution démontre qu'il faut coordonner les politiques sociales avec la politique du logement.

Mme Viviane Teitelbaum estime que les quotas pour les personnes sans-abri n'entreront en vigueur qu'en 2027. L'accompagnement est intrinsèque au principe du housing first. L'accès à un logement est accompagné d'un soutien individuel.

Concernant les listes d'attentes, il n'y a pourtant rien de plus urgent que les personnes qui vivent dans la rue. En 20 ans, le nombre de sans-abri a explosé. Que faut-il de plus pour convaincre qu'il nous faut des solutions structurelles ? Les mécanismes housing first ne concernent

slechts 4,5% van het totale budget dat aan dakloosheid wordt besteed. Er is dus nog ruimte voor verbetering.

De bedoeling is natuurlijk om de doelgroepen voor hulp te verbreden. Het is niet alleen een kwestie van mensen met kruisverslavingen helpen. Als je 6.317 daklozen telt, volstaat het niet om voor slechts 288 van hen een oplossing te vinden.

Mevrouw Isabelle Emmerly wijst erop dat quota verenigingen in staat stellen om aan te geven welke mensen klaar zijn voor huisvesting. Het is de bedoeling om het aantal woningen voor daklozen te verdubbelen.

De werkgroep die door de staatssecretaris is opgericht, is opengesteld voor verenigingen en OVM's. Ze is er zich terdege van bewust dat het aantal sociale woningen onvoldoende is. Sommige gemeenten doen hun deel niet.

Mevrouw Viviane Teitelbaum herinnert ons eraan dat we het hebben over mensen die dakloos zijn. Als het overleg met de verenigingen resultaten had opgeleverd, zouden we het weten.

III. Stemming over het geheel van het voorstel van resolutie

Het voorstel van resolutie wordt in zijn geheel verworpen met 8 stemmen voor en 3 tegen, bij 2 onthoudingen.

- *Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteurs voor het opstellen van het verslag.*

De rapporteur,
Latifa AÏT BALAA ,

De voorzitter,
Petya OBOLENSKY

que 4,5 % du budget total consacré au sans-abrisme. Il y a donc encore de la marge.

Le but est évidemment d'élargir les publics aidés. Il ne s'agit pas d'aider uniquement les personnes qui ont des assuétudes croisées. Lorsqu'on a 6.317 personnes sans-abri, n'avoir trouvé une solution que pour 288 personnes n'est pas suffisant.

Mme Isabelle Emmerly précise que les quotas permettent aux associations d'indiquer quelles sont les personnes qui sont prêtes à accéder à un logement. Il y a un doublement prévu de logements pour les sans-abris.

Le groupe de travail mis en place par la secrétaire d'État a été ouvert aux associations et aux SISF. Elle entend bien que le nombre de logements sociaux sont insuffisants. Certaines communes ne jouent pas le jeu.

Mme Viviane Teitelbaum rappelle que l'on parle ici des personnes qui sont à la rue. Si la concertation avec les associations avait donné des résultats, cela se saurait.

III. Vote sur l'ensemble de la proposition de résolution

L'ensemble de la proposition de résolution est rejetée par 8 voix contre 3 et 2 abstentions.

- *Confiance est faite à la rapporteuse pour la rédaction du rapport.*

La rapporteuse,
Latifa AÏT BALAA ,

le Président,
Petya OBOLENSKY